



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Ausführliche Schwedische Grammatik**

**Dieterich, Udo Waldemar**

**Stockholm [u.a.], 1840**

Kapellet.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62596)

nas varningar för förkylning och vinkar om att frisk luft fanns nog, då de försigtigt anbragt ventiler i hospitalsvåningen. Mot både språket, i hvilket tusende förgättna landtliga blomster från den gamla romansens och balladens gröna ängar, som man aldrig sett i någon fönsterkruka, och mot planen, som ej var någon plan utan ett bergigt landskap, gjorde kammarparnassens väktare de allvarsammaste och grundligaste invändningar. Det blef dervid. Den läsande allmänheten var förtjust. —

### *Kapellet.*

*(Ur: Törnrosens Bok, af C. J. L. Almquist, 10:de B.)*

Psalmen var slut, och predikanten gick för altaret att börja gudstjensten. Han fann handboken der redan uppslagen åt sig, gjorde den inledande bönen, och vände sig derefter med boken i handen till församlingen. I början litet darrande, men snart med stadig, full och skön röst uppläste han ur boken de föreskrifna heliga orden.

Under det han läste, såg han emellanåt upp på dem han hade emot sig i bänkarne, och som han läste för. Hvilka såg han? Voro de desamma.

Samma knotiga, bleka anleten, men ögonen tindrande, och alla hufvuden till hälften framräckta med spänd uppmärksamhet. "Hvad har icke redan psalmen utträttat? Guds anda är med oss!" tänkte han vid altaret, hans mod stärktes och han föreläste med allt stadigare, högre och kraftfullare röst ur handboken.

"Jag fattig, syndig menniska, som i synd både afflad och född är, och jemväl sedan i alla mina lifsdagar — — —" Aldrig hade han uppläst dessa ord så som i dag; han sjönk på knä öfver altarpallen, het af en ny känsla. Den bräckliga knäböjande synden hade han öfverallt framför sig. Det ljusnade rundt omkring honom i den lilla låga, dystra kyrkan: hans egna öron

lyssnade med förvåning till de ord hans egen mun uttalade: andakt i höga rytmer flödade från hans läppar. Han lärde sig nu, der han stod, hvad det var han lärde de andra.

Efter syndabekännelsen steg han upp, och hela församlingen steg med knak upp jemte honom. Nådens vingar buro de förlorade, och hoppet gaf de svage kraft att stå. Innan predikanten ånyo vände sig bort ifrån dem, såg han på dem med brinnande, hastiga blickar. "Och jag — jag syndare — jag skall predika för dessa! (tänkte han). Huru skall detta gå? Och se likväl, huru alla deras ögon lita till mig? — efter tröstfulla ord hungra de. O min Gud! och jag — hvad skall jag säga dem?" Med denna förkrossande sjelfkänsla vände han sig om till altaret såsom öfligt, och fullgjorde de föreskrifna bönerna efter handboken.

Han steg ut från altaret. Hela församlingen, icke numera af nyfikenhet blott, men med lifligt spända ögon följde fremlingens gång: de tyckte väl, att han läst för dem ur hjertats grund. Han gick ånyo in i sakristian. Psalm sjöngs åter, och slutligen predikstolsvers.

Medan klockaren var derute och sjöng, föll den nyinvidde, oförfarne prestmannen ned på sina knän derinne för sig sjelf i sakristian. I större och mer skakande förlägenhet hade ingen redlig menniska känt sig. Han bleknade som ett lärft, när han hörde predikstolsversen utsjungen. — Nu är intet mera kvar deraf! — Han måste ut — han *måste* — han måste predika.

Och han bemannade sig hastigt och gick ut; han gick upp. Han stod redan på predikstolen.

Så tyst, så utan ringaste kny har ingen församling emottagit sin prest. Icke blott för att han förekom dem så ny, så ung — men en underbar gloria af andelig försynthet — af hög skam — sken omkring honom. Det var en ring af blygsel om honom, ej af tölpighet — men, ännu en gång sagdt, af skam — denna hemlighetsfulla förvåning, som ett ungt sinne känner, då det i hast befinner sig stå inför himmelen och inför jorden — och vara Guds taleman!

Han sade ännu intet ord. Hans blekhet, hans skinande ögon, hans långa tystnad, allt förökade dessa åldriges uppmärksamhet. Allt, som kunde se, såg på honom och på honom blott. Han märkte detta sjelf, och det drog hans nerver än mer tillsammans. Slutligen öppnade han sina läppar med en blick åt höjden: "Fader, jag har syndat, inför dig har jag illa gjort" — yttrade han med en svag, men melodisk och därför ganska hörbar stämma.

Var detta hans ingångsspråk? Det naturligaste hade väl varit, att han sträckt sin hand in i sin ficka, upptagit sitt concept och predikat utur det. Men — han hade knäppt sina händer tillsammans och kunde ej öppna dem — han mindes ej ett ord ur sitt concept — han kunde icke tänka på att det ens fanns till i världen.

Han teg åter efter de der orden, och såg sig omkring. Församlingen väntade förgäfvets, att han som öfligt skulle säga sin citat, hvar ingångsspråket stod. Orden stodo skrifna i hans hjerta, men han citerade icke det.

"Fader, jag har syndat! jag har illa gjort inför dig och menniskor." — Åter teg han. Det är en stor sanning, att ålderdomen i hvarje århundrade ser på ungdomen såsom på sin prest, sin anförare, sin hjälp, sin styrka. Det är det unga, som skall draga världen fram. Gud sjelf var en blott trettio tre års man, när han dog för världen, och införde ett nytt lefnadssätt genom korset.

Hvarje hjelte, hvarje framförare, hvarje grundläggare har varit en ung man. Efter komma senater af vördnadsvärde åldriges, som sätta sig att skipa, att utföra hans verk; och de konservera det grundbelagda — tills en ny yngling kommer, som förer menniskorna ännu ett steg, hvarpå åter gamle sätta sig att utföra, upprätthålla och bevara detta. Sådan är den goda och sanna gången framåt på jorden. Icke mer än en yngling har varit Gud; men han gick i spetsen för de öfrige. Ingen rättskaffens, kunnig och vördnadsvärd åldrig finnes, som ej erkänner att så är, så alltid varit, och så måste vara, för att vara väl.

Men det är sublimt att se, när — såsom här i kapellet — den kring sin unga anförare samlade ålderdomen med ögon, fulla af tillit, vänta hans röst, hans manande ord, utvisande vägen hvart man har att gå — och denne unge anförare står och tigger! — tigger, ty han blygs och ser åt himmelen.

Det är sublimt, när en ung är redlig. Han är icke då en charlatan. Han tigger — ty hvad skall han säga? Han tigger — men han ser likväl åt höjden.

Tredje gången öppnade han sina läppar och sade: "Fader förlåt! förlåt mig för det jag har vågat — jag har dristat stiga fram att vara förkunnaren af dig bland menniskor här! Och jag är en syndare — jag som står för eder att tala; och J ären syndare, J som sitten och af mig förväntan tröstens och nådens ord. Hvad skola vi då säga hvarandra? Låt oss bedja tillsammans. Herre Gud, himlarnes och jordens konung! härarnes Gud, Zebaoth: se icke på vårt elände. Vår skröplighet ligger inför dörren till ditt hus; våra ben äro förkrossade, och dödens engel blåser på vår förvissnelse. Men du, Herre, trampar icke på den, som ligger, den rökande veken utsläcker du ej, och den som äter bland hundarne sänder du mat från ditt bord. Till dig komma vi, hungrige, nakna; i mörker sitter vår själ, och i köld vår kropp. Jesus Christus, du nådenes sol, gå upp och lys öfver de förtappades land — marken är torr, och dess vida remnor gapa af törst. Våra vattubäckar gifva intet vatten, och skyarne äro förseglade att de icke regna. Men så är det sagdt, att du har älskat oss! Du har icke försmått de usla — o Herre, hur kunde du se till oss? Du har nedstigit och varkunnat dig öfver den blinda, den spetelska har du helat, och den döda uppväckt. Du har icke räknat för rof att äta bland syndare — vår vän är du! Du har bedt för oss hos din Fader — du har svettats blod af djup ångest, du har gifvit dig i dina fienders händer för vår skull, och korsets träd har du icke skytt. Dig, o son! som har öfvervunnit döden, dig, Jesus Christus, har min håg utvalt i dag, och mitt hjerta älskar dig, att jag får vara delaktig af din seger — jag tror, att jag får vara din och du

är min helsa. Borta, borta är nu den försvunna rök, som hette synd: dig, Herre, älskar jag öfver allt, öfver allting i himmelen, och öfver allting på jorden — och du är den, som gör allting ny åt mig. Förkrossade voro mina lemmar, men det är såsom det intet var. Jag tror på dig, att du vill älska mig! Hädanfaren är då plågan, och det förmultnade har fått en uppståndelse i min själ. Si, svarta voro min andes kläder — men jag vill aflägga mitt onda väsende och fly mina gerningars gamla gestalter. Men hvad kan jag? Du är ensam den som förmår, låt din blod i mina ådror, att jag blir en ny menniska, sådan som jag förr aldrig varit.”

*Tal vid invigningen af en ny Begravningsplats i Stockholm, af Wallin.*

Nåd vare med eder och frid af Gudi vårom Fader och Heranom Jesu Christo!

Det är med en djup rörelse vi på denna stund och från detta rum helse eder, J talrike, hit utgångne den stora stadens innevånare! — Hvad gingen J ut till att se? Gingen J ut till att se och sjunga, huru

Den blomstertid nu kommer

Med lust och fågring stor, —

huru den leende våren strör omkring sig idel fröjder och förhoppningar, och bjuder eder att icke försumma majblomstren, att bära kransar af unga rosor, förr än de fallna? Sägen J icke: några månader äro ännu och skördetimmen kommer? Si, jag säger eder: lyfter upp edra ögon och beser markena, ty hon begynner hvitna till skörd. Denna mark, som J här sen afröjd och inbägnad, blir från denna dag en åker för skördar, som aldrig felslå, som, alla år och alla årstider, skola gifva sin rika äring. Si, skördemannen håller skäran i sin hand — och allt